

Andmekaitse Inspeksioon
Tatari 39
Tallinn 10134

Haridus- ja Noorteamet
(taotluse esitaja)

TAOTLUS ISIKUANDMETE TÖÖTLEMISEKS TEADUSUURINGUS

Juhindudes isikuandmete kaitse seaduse (IKS) paragrahvis 6 sätestatust palun kooskõlastada

Uuringu pealkiri	Välistudengite majandusliku mõju analüüs tööturul
Kas poliitika kujundamise uuring (IKS § 6 lg 5) või uuring hõlmab eriliigilisi isikuandmeid ja puudub valdkondlik eetikakomitee (IKS § 6 lg 4)	JAH EI
<i>Palume eelmise kahe lahtri puhul valida üks vastavalt õiguslikule alusele, v.a olukorras, kui poliitika kujundamise uuringu puhul puudub valdkondlik eetikakomitee. Kui poliitika kujundamise uuringus töödeldakse eriliiki isikuandmeid, siis täita ka eetikakomitee otsuse lahter.</i>	
Kas isikuandmete töötleja on määranud andmekaitse spetsialisti (sh tema nimi ja kontaktandmed)?	Indrek Masing andmekaitse spetsialist indrek.masing@harno.ee 626 8966
Kas on olemas eetikakomitee otsus ¹ ? <i>Kooskõlastuse olemasolul lisada see taotlusele.</i>	EI
Kas osa uuringust toimub andmesubjekti nõusoleku alusel? <i>Kui jah, siis palume taotlusele lisada nõusoleku vorm või selle kavand ning küsimustik või selle kavand.</i>	EI

1. Vastutava töötleja üldandmed²	
1.1. Vastutava töötleja nimi, registrikood, aadress ja kontaktandmed (sh kontaktisik) <i>analoogne registrikandega, kontaktisiku e-post, telefon</i>	Haridus- ja Noorteamet 77001292 Lõdõtsa 4 11415 Tallinn Uuringu kontaktisik: Eero Loonurm eero.loonurm@harno.ee
1.2. Isikuandmete töötlemiskoha aadress (kui erineb registriandmetest) <i>maja, tänav, asula/linn, maakond, postiindeks</i>	

2. Volitatud töötleja üldandmed³	
--	--

¹ IKS § 6 lg 4 - kui uuringus töödeldakse eriliiki isikuandmeid, on vajalik ka eetikakomitee kooskõlastus.

² Vastutav töötleja on uuringu läbiviija (tellija). Juhul, kui vastutav töötleja kasutab uuringu läbiviimisel teisi isikuid ja asutusi, siis on need teised isikud ja asutused volitatud töötlejad.

³ Volitatud töötlejate loetelu peab olema ammendav ehk kõik volitatud töötlejad peavad olema nimetatud. Kui taotluse esitaja on volitatud töötleja, peab taotlusele olema lisatud dokument, kust nähtub, et vastutav töötleja on volitatud töötlejale andnud volituse inspeksioonile taotluse esitamiseks.

2.1. Volitatud töötleja nimi, registrikood, aadress ja kontaktandmed (sh kontaktisik) <i>Aadress analoogne registrikandega, kontaktisiku e-post ja telefoninumber</i>	Statistikaamet 70000332 Tatari 51, Tallinn Ilona Reiljan Tel: 5331 1740 ilona.reiljan@stat.ee
2.2. Isikuandmete töötlemiskoha aadress (kui erineb registriandmetest) <i>maja, tänav, asula/linn, maakond, postiindeks</i>	

<p>3. Mis on teadusuuringu läbiviimise õiguslik alus?</p> <p><i>Nimetage õigusakt, mis annab Teile õiguse teadusuuringut läbi viia. Ei piisa viitest IKS § 6-le. Poliitikakujundamise eesmärgil läbiviidava uuringu puhul tuua välja volitusnorm, millest nähtub, et asutus on selle valdkonna eest vastutav.</i></p> <p><i>Akadeemilise uuringu korral võib see olla näiteks Teadus- ja arendustegevuse korralduse seadus või teadus- või arendusprojekti avamise otsus, leping vms.</i></p>	<p>Haridus- ja Noorteameti ülesanneteks on osalemine õigusaktide väljatöötamises, nende rakendamise korraldamine ja oma pädevuse piires vastav õigusnõustamine ning õigusaktidest tulenevate õiguste teostamiseks ja kohustuste täitmiseks juhiste andmine (Põhimääruse §6 lg 2 p 1) kui ka Eesti kõrghariduse turundamine (Põhimääruse §6 lg 2 p 12).</p> <p>Haridus- ja Noorteamet on elluviijaks Euroopa struktuurifondide tegevuses „Toetuse andmise tingimuste kehtestamine tegevuse „Kõrghariduse kvaliteet ja rahvusvahelistumine“.</p> <p>Tegevust viiakse läbi Haridus- ja noorteprogrammi ja Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava meetmete nimekirja meetme 21.4.4.2 "Hariduse, ühiskonna ja tööturu seosed" sekkumise "Kõrghariduse kvaliteet, rahvusvahelistumine ja doktorikoolid" tegevuse "Kõrghariduse kvaliteet ja rahvusvahelistumine" raames.</p> <p>Haridus- ja Noorteameti roll on toetada ka tegevusi, mis valmistavad välisüliõpilasi paremini ette Eesti tööturule siirdumiseks ning toetavad õpingutejärgset eesmärgipäraselt rakendumist Eesti tööturul, eelkõige nendel erialadel, millel on suurenenud tööturu nõudlus. Antud tegevuse „Kõrghariduse kvaliteet ja rahvusvahelistumine“ raames osaleb Haridus- ja Noorteamet "Study in Estonia" tegevuste egiidi all ka õigusaktide väljatöötamises ja poliitikakujundamises. Tegevuse raames on Eesti kõrghariduse rahvusvahelise nähtavuse ja konkurentsivõime suurendamisega seotud ülesandeks ka välisüliõpilastega seotud uuringute läbiviimine, mis on vajalik materjal poliitikakujundamise protsessi toetamiseks.</p>
--	--

4. Mis on isikuandmete töötlemise eesmärk?

Kirjeldage uuringu eesmärgi ja püstitatud hüpoteese, mille saavutamiseks on vajalik isikuandmete töötlemine. Palume siin punktis selgitada kogu uuringut, mitte ainult taotluse esemeks olevat osa (näitaks ka nõusoleku alusel toimuvat uuringu osa). Kui osa uuringust toimub nõusoleku alusel, siis palume taotlusele lisada nõusoleku vorm või selle kavand ning küsimustik või selle kavand.

Uuringu materjal on sisend poliitikakujundamisse, mis on peamiselt seotud kvalifitseeritud tööjõupuudusega ja talendipoliitikaga. Eestil puudub rahvastikupoliitika ning ka talendipoliitika, mille jaoks kogutakse täna materjali eri poliitikakujundajate poolt. Statistikaameti rahvastikuproгноosi järgi kasvab 65+ vanuses inimeste arv enam kui 20000 inimese võrra, samas kui vanusegrupp 20-64 jääb 14000 inimese võrra väiksemaks. Arvestades, et Eesti järelkasv on süvenemas minuses ning sündide arv 2024. aastal tõi kaasa sajandi madalaima sündimuse, on välisüliõpilasi nähtud ühe kvalifitseeritud tööjõu leevendamismehhanismina. Välisüliõpilastega seotud antud uuringu andmeid saab kasutada poliitikakujundamises, mis puudutab rännet, talente ning välismaalasi üldisemalt.

Uuringu eesmärgiks on vaadata välisüliõpilaste poolt õppimise ajal ja õppimise järel Eestile toodud tulu läbi nende töötamise. Soovime vaadata, kui paljud välisüliõpilased õppimise ajal või õppimise järel töötavad. Sealhulgas on oluline teada, millised välisüliõpilased töötavad suurema või väiksema tõenäosusega, kus, kellena ja kui pikalt töötatakse. Lisaks soovime vaadata, kui paljud välisüliõpilased on alustanud Eestis ettevõtlusega. Soovime arvutada välja ka välisüliõpilaste maksupanuse tulu- ja sotsiaalmaksu näol ning võrdleme palka ja töötamisi kohalike üliõpilastega, sest varasema teadmise kohaselt erineb välisüliõpilaste töötamine kohalikest üliõpilastest märkimisväärselt. Analüüsis kasutatakse andmeid aastatest 2017 kuni 2026.

Soovime kasutada vajalikke andmeallikaid, et analüüsida välisüliõpilaste majanduslikku mõju tööturul. Meid aitavad Eesti hariduse infosüsteem (EHIS) (välistudengite päritoluriik, õppetase, eriala, õpinguperioodi pikkus, kas õpib riigieelarvelisel või riigieelarvevälisel kohal jne), Töötamise register (isikute töötamise perioodid, töösuhte liik, kestus, koormus jne), Tulu- ja sotsiaalmaksu deklaratsioon (töötasu ja muud väljamaksed jne), Äriregister, e-residentsuse andmed ning Rahvastikuregister (registreeritud elukoht, eelmine elukohariik jne).

Lisaks soovime teada, kui pikaks perioodiks jäid välisriikidest pärit vilistlased tööle pärast õpingute lõppu.

Et asetada saadud tulemused laiemasse konteksti, analüüsitakse lisaks välisüliõpilastele ka kohalike üliõpilaste ja vilistlaste töötamise andmeid. Kohalikud üliõpilased ja vilistlased on võrdlusgrupiks.

5. Selgitage, miks on isikut tuvastamist võimaldavate andmete töötlemine vältimatult vajalik uuringu eesmärgi saavutamiseks.

Välisüliõpilaste mõju tööturul on oluline sisend hindamaks nende rolli ja potentsiaali tööturul. Viimane OSKA raport toob välja selle, et olgugi, et Eesti ettevõtjad saavad protsesse automatiseerida ja digitaliseerida ning töökorraldust optimeerida, jääb kirjeldatud tegevustest hoolimata tööjõudu puudu. Seetõttu on välistööjõu kaasamine teatud ulatuses vajalik, et säilitada majanduse konkurentsivõime ning tagada vajalike teenuste ja toodete pakkumine. Välisüliõpilaste kui potentsiaalse tööjõu kaasamiseks on vaja nende mõju ka lähemalt analüüsida.

Saamaks informatsiooni üliõpilaste õppimise, päritolu, õppekohtade ja õpingute lõpetamise kohta, kasutatakse käesoleva analüüsi esimeses osas Eesti Hariduse Infosüsteemi (EHIS) andmeid. Töötavateks inimesteks loetakse vajalikus analüüsis neid inimesi, kes on vaadeldava

õppeaasta jooksul töötanud vähemalt ühe päeva. Selleks on tarvis ühendada EHIS-est saadud informatsioon õppimise kohta Töötamise Registri (TÖR) andmebaasiga. Vaatamaks, kui palju välisüliõpilased panustavad Eesti majandusse maksude kaudu, on tarvis võtta kasutusele ettevõtete poolt Eesti Maksu- ja Tolliametile esitatud tulu- ja sotsiaalmaksu deklaratsioonide andmed. Lisaks tõise tulu teenimisele palgatööna võivad õppijad ja vilistlased panustada Eestisse ka ettevõtluse kaudu. Et hinnata nende üliõpilaste osakaalu, kes seda teevad, on tarvis kasutada Äriregistri andmeid. Viimasena analüüsitakse, kas ja kui paljud välisüliõpilased on pärast õpingute lõpetamist saanud Eesti e-residentsuse.

Võrdlusgrupina kasutatakse lisaks välisüliõpilastele ka kohalike üliõpilaste ja vilistlaste andmeid, aga detailsemaid maksutulude analüüse nende kohta läbi ei viida

6. Selgitage ülekaaluka huvi olemasolu.

Ränne ja õpiränne on tänapäeva ühiskondlikus arutelus ja sotsiaalses kontekstis päevakajaline teema.

Eesti tööturul jääb järgneva kümnendi vaates igal aastal puudu umbes 1400 tippspetsialisti ja 700 oskustöötajat, kelle vajadust Eesti tasemehariduse lõpetajad ei suuda katta. Välistöõjõu kaasamine teatud ulatuses on OSKA raporti järgi möödapääsmatu. Seega aitab analüüs lahti selgitada tänase olukorra ning vaadata, milline on välisüliõpilaste, ja juba õpingud lõpetanud välisüliõpilaste profiil tööturul ja nende mõju tänases majanduskeskkonnas.

7. Selgitage, kuidas tagate, et isikuandmete töötlemine ei kahjusta ülemääraselt andmesubjekti õigusi ega muuda tema kohustuste mahtu.

Vajadusel loetleda täiendavaid kaitsemeetmeid privaatsuse riive vähendamiseks.

Registriandmete kasutamine on andmete taaskasutamine, mis ei lisa andmesubjektidele täiendavaid kohustusi. Analüüsi tulemused esitatakse uuringu raportis anonüümselt, üldistatud kokkuvõttena, seega ei kahjusta uuring ka andmesubjekti õigusi ega muuda nende kohustuste mahtu. Uuringu tulemustes ei ole isikud tuvastatavad.

Volitatud töötleja ja analüüsi läbiviija analüüsib andmeid pseudonüümitud kujul. Analüüsi läbiviijale ei edastata isikukoode.

Analüüsi otstarbel moodustatud erinevate registrite andmetest koosnevat andmestikku kasutatakse analüüsi teostamiseks ainult Statistikaameti serveris. Ühendandmestik kustutatakse pärast tellimustöö vastuvõtmist vastutava töötleja Haridus- ja Noorteameti poolt.

Üksikandmeid Haridus- ja Noorteametile ei edastata. Analüüsi raportis on andmed vaid üldistatud kujul, mis ei võimalda ühegi andmesubjekti tuvastamist.

Eelnevat arvesse võttes ei pea me vajalikuks eraldi andmekaitselise mõjuhinnangu koostamist.

8. Kuidas toimub andmete edastamine isikuandmete allikalt teadusuuringu läbiviijani?

Analüüsi läbiviija kasutab andmeid, mis on statistikaametis olemas ning analüüsi jaoks lisa andmepäringuid teha vaja ei ole. Tellija Haridus- ja Noorteamet saab valmis analüüsi, kus üksikisikute andmeid välja toodud ei ole.

9. Loetlege isikute kategooriad, kelle andmeid töödeldakse ning valimi suurus.

Inimeste rühmad, keda uurida kavatakse ning kui palju neid on.

Eesti kõrgkoolide tasemeõppes õppivad välisüliõpilased ja kohalikud üliõpilased
Eesti kõrgkoolide tasemeõppe õpingud lõpetanud ja vilistlasena Eesti tööturule siirdunud
välisüliõpilased
Kohalikud üliõpilased ja vilistlased. Nende andmeid kasutatakse, et asetada välisüliõpilaste
analüüsil saadud tulemused kohalikku konteksti.

Uuritavate üliõpilaste arv on umbes 45000 inimest aastas. Erinevate aastate vahel uuritavad
kattuvad (s.t üliõpilane õpib ülikoolis tavaliselt rohkem kui ühe aasta).

Unikaalsete üliõpilaste arv aasta järgi

	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
Kohalik üliõpilane	40593	39501	39890	39415	39127	40185
Välisüliõpilane	5040	5518	5220	5059	4869	4336

Unikaalsete lõpetajate (vilistlaste) arv aastas

	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Kohalik üliõpilane	8026	7869	7771	8074	7550	7519
Välisüliõpilane	1041	1152	1346	1541	1284	1313

9.1. Tooge välja periood, mille kohta isikuandmete päring tehakse.

Perioodiks on õppeaasta, vahemik 01.09.2017 kuni 31.08.2026. Uuritakse sellel perioodil
õppinud üliõpilaste majanduslikku mõju tööturul ning sellel perioodil vilistlasena Eestis töötanud
õpingud lõpetanud üliõpilaste majanduslikku mõju tööturul.

9.2. Loetlege töödeldavate isikuandmete koosseis.

Tuua detailselt välja, milliseid isikuandmeid töödeldakse (nt ees- ja perenimi, isikukood, e-posti aadress jne) ning põhjendus, miks just neid andmeid on uuringu eesmärgi täitmiseks vaja. Vajadusel esitada taotluse lisana (nt tabelina).

Kui pole sulgudes märgitud teisiti, töödeldakse kõiki andmeid nii välis- kui kohalike tudengite ja
vilistlaste kohta*

EHISE andmed õppeaastatest 2017/18 kuni 2025/26

Isiku pseudonüümitud kood

Üliõpilased identifikaator EHISE järgi

Õpingute alustamise aeg

Õpingute lõpetamise aeg

Õppeaasta

Õppekava

Õpingute finantseerimise viis

Õpingute haridusaste

Õppeasutus

Kas tegemist on välisüliõpilasega (EHIS märges)

Üliõpilase kodakondsusriik (ainult välistudengid ja -vilistlased)

Üliõpilase sugu

Kas pseudonüümitud isikukood on moodustatud Eesti isikukoodi alusel (jah/ei)

Töötamise registri andmed 1.9.2017-31.8.2026

Isiku pseudonüümitud kood
Töötamise identifikaator
Ettevõtte või asutuse registrikood
Töölepingu liik
Töötamise alguse kuupäev
Töötamise lõpu kuupäev
Kande olek
Ameti kood

Tulu- ja sotsiaalmaksudeklaratsioonide lisa 1 ja lisa 2 andmed september 2017 kuni august 2026

Isiku pseudonüümitud kood
Ettevõtte või asutuse registrikood
Väljamakse liik
Väljamakse summa
Deklareeritud tulumaksu summa
Deklareeritud sotsiaalmaksu summa

Välisüliõpilaste ja -vilistlaste kohta viiakse läbi tulude ja maksude analüüs nii kogu grupile kui detailsemalt (näiteks õpingute finantseerimise viisi, õppeastme, õppevaldkonna jms lõikes). Kohalike üliõpilaste ja vilistlaste puhul tuuakse välja vaid üldsummad ning keskmine tulu inimese kohta.

Ettevõtete statistiline register (2017-2026)

Ettevõtte või asutuse registrikood
Ettevõtte statistiline tegevusala
Ettevõtte omaniku liik

Rahvastikuregister (andmed 1. jaanuari seisuga 2017-2026)

Isiku pseudonüümitud kood
Eesti residentsuse olemasolu

Äriregister (2021-2026)

Isiku pseudonüümitud kood
Ettevõtte või asutuse registrikood
Isiku roll ettevõtte juures
Rolli alguse kuupäev
Rolli lõpu kuupäev

Äriregistri rollide analüüs viiakse läbi vaid kolme viimase aasta kohta (erinevalt töötamise analüüsist, mis vaatab pikemalt tagasi).

PPA e-residentide andmestik (2017-2026)

Isiku pseudonüümitud kood
E-residentsuse algus- ja lõpukuupäev

*Andmeallikate valikut on põhjendatud punktis 5

9.3. Loetlege isikuandmete allikad.

Nimetage konkreetsed isikuandmete allikad (nt registrid, küsitluslehed jne), kust isikuandmeid saadakse.

Eesti Hariduse Infosüsteemi andmed Töötamise Registri (TÖR) andmed Eesti Maksu- ja Tolliametile esitatud tulu- ja sotsiaalmaksu deklaratsioonide andmed Äriregistri andmed Rahvastikuregistri andmed Ettevõtete statistilise registri andmed PPA e-residentide andmed
9.4. Kas andmeandjatega (andmekogu vastutava töötlejaga) on konsulteeritud ning nad on valmis väljastama uuringu eesmärgi saavutamiseks vajalikud andmed? Jah.

10. Kas kogutud andmed pseudonümiseeritakse või anonümiseeritakse? Mis etapis seda tehakse? Kes viib läbi pseudonümiseerimise või anonümiseerimise (vastutav töötleja, volitatud töötleja, andmeandja vms)? Kui andmeid ei pseudonümiseerita, siis selgitada, miks seda ei tehta. Andmed pseudonüümatakse statistikaametisse saabumisel vastavas Statistikaameti osakonnas
10.1. Loetlege pseudonümiseeritud andmete koosseis. Eesti Hariduse Infosüsteemi andmed Töötamise Registri (TÖR) andmed Eesti Maksu- ja Tolliametile esitatud tulu- ja sotsiaalmaksu deklaratsioonide andmed Äriregistri andmed Rahvastikuregistri andmed PPA e-residentide andmed Täpsem tunnuste nimekiri on esitatud punktis 9.2
10.2. Kirjeldage pseudonümiseerimise protsessi ja vahendeid. Kui kasutatakse koodivõtit, siis tuua välja, kes koodivõtit säilitab ja kui kaua säilitab. Andmed pseudonüümatakse kasutades statistikaameti üldist koodivõtit. Võtit säilitatakse tähtajatult vastavas statistikaameti osakonnas.
10.3. Tooge välja pseudonümiseeritud andmete säilitamise aeg ja põhjendus. Kui andmeid ei pseudonümiseerita, siis tuua välja andmete kustutamise tähtaeg. <i>Vähemalt kvartali ja aasta täpsusega.</i> Analüüsi otstarbel moodustatud erinevate registrite andmetest koosnev ühendandmestik kustutatakse pärast uuringu valmimist 3. kvartalis 2027.

11. Kas andmesubjekti teavitatakse isikuandmete töötlemisest? <i>Jah/ei</i>	Jah. Uuringust teavitame läbi asutuse kodulehe ja sotsiaalmeedia. Teavitus sisaldab ka uuringu andmekaitsetingimusi
11.1. Kui vastasite ei, siis palun põhjendage⁴	
11.2. Kui vastasite jah, siis kirjeldage, kuidas teavitatakse.	
11.3. Kust on leitavad	https://harno.ee/asutus-uudised-ja-

⁴ Isikuandmete töötlemisest teavitamise kohustus tuleneb IKÜM-st, teavitamata jätmine on põhjendatud väga erandlikel juhtudel.

andmekaitsetingimused ⁵ ?	kontakt/ametist/isikuandmete-tootlemine-harnos https://stat.ee/et/statistikaamet/andmekaitse
--------------------------------------	---

12. Kas isikuandmeid edastatakse kolmandatesse riikidesse⁶ <i>Jah/ei. Kui vastate küsimusele jah, siis täita ka järgnevad lahtrid.</i>	<i>Ei.</i>
12.1. Loetlege riigid, kuhu isikuandmeid edastatakse.	-
12.2. Milliseid lisakaitsemeetmeid kasutatakse?	-

Kinnitan, et taotluses esitatud andmed vastavad tegelikkusele.

Jaak Raie

Kuupäev digiallkirjas

(allkirjastatud digitaalselt)⁷

⁵ IKÜM-i kohaselt tuleb andmesubjektile esitada isikuandmetöötlamise kohta teave ehk nn andmekaitsetingimused, mis peavad vastama IKÜM art 12 – 14 sätestatule.

⁶ Isikuandmete edastamine on lubatud üksnes sellisesse riiki, millel on piisav andmekaitse tase (Euroopa Liidu liikmesriigid; Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga ühinenud riigid; riigid, mille isikuandmete kaitse tase on Euroopa Komisjoni poolt hinnatud piisa vaks). Isikuandmete nn kolmandatesse riikidesse edastamine toimub IKÜM artiklite 44-50 alusel. Täiendav teave: <https://www.aki.ee/isikuandmed/andmetootlejale/isikuandmete-edastamine-valisriiki>.

⁷ Taotluse saab allkirjastada vaid isik, kellel on vastava asutuse/ettevõtte esindusõigus või teda on volitatud taotlust esitama. Kui allkirjastaja on volitatud taotlust esitama, siis esitada volitust tõendav dokument (volikiri, leping vms).